

Agera
för säker vård

**Välkommen till Nationella
patientsäkerhetsdagen 2026!**

Inledning

Charlotta George, enhetschef, sakkunnig i patientsäkerhet, Socialstyrelsen

Helena Walfridsson, medicinskt sakkunnig, Socialstyrelsen

Dagens program

09.00 – 10.30	Inledning Ledarskapets och arbetsmiljöns betydelse för en säker vård
10.30 – 11.00	Kaffe och frukt med postervandring och möjlighet att besöka våra utställare
11.00 – 11.45	Parallella seminarier – omgång 1
11.45 – 12.45	Lunch med postervandring och möjlighet att besöka våra utställare
12.45 – 13.45	Beredskap i vardagen – säker vård när systemet är under press
13.45 – 14.00	Förflyttning till parallella seminarium
14.00 – 14.45	Parallella seminarier – omgång 2
14.45 – 15.15	Kaffe och kaka med postervandring och möjlighet att besöka våra utställare
15.15 – 16.15	Inspirationsföreläsning: Att vända motgång till framgång Reflektion och avslutning

Beskriv med ett ord – Vad ser du mest fram emot idag?

Ta fram din telefon, rikta kameran mot QR-koden,
eller gå in på www.menti.com och knappa in koden: 4621 6836

Praktisk information

Beskriv med ett ord –
Vad ser du mest fram
emot idag?

Inledning

Björn Eriksson, generaldirektör, Socialstyrelsen

Lars Almroth, direktör hälso- och sjukvård, Socialstyrelsen

Ledarskapets och arbetsmiljöns betydelse för en säker vård

Arbetsmiljö och patientsäkerhet

Anna Dahlgren, lektor och docent i psykologi vid Stockholms universitet och Karolinska Institutet

Arbetsmiljö och Patientsäkerhet

Anna Dahlgren

Lektor och docent i psykologi vid Stockholms
Universitet och Karolinska Institutet

<https://www.su.se/forskning/forskningskatalog/forskargrupper/0/arbetstider-aterhamtning-och-sakerhet>

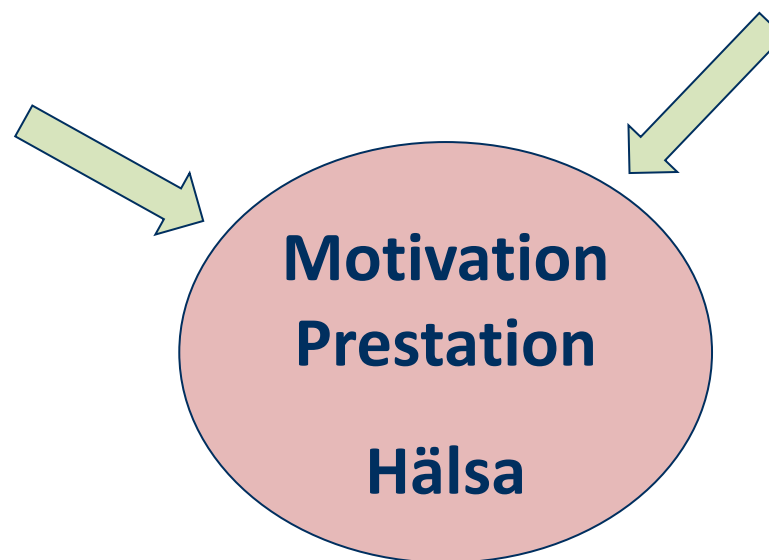
Arbetsmiljön är en förutsättning för patientsäkerheten

Organisatorisk och Social arbetsmiljö

Krav/Resurser
Ansträngning/Belöning
Krav/Kontroll/Stöd
Introduktion och socialisering
Hot och Våld
Mobbning
Rättvisa
Etisk Stress
Arbetstider
Stress/Återhämtning
Balans arbete/fritid
Ledarskap
Teamarbete

Fysisk arbetsmiljö

Ljus
Buller
Lyft och belastande
arbetsställningar
Vibration
Strålning

"Och det här är ju **patientsäkerhet också**. Man behöver den här återhämtningen [...] det är nog bara en tidsfråga när man är så slutkörd liksom, att det kan ske någonting för att man är trött"

Hernandez et al, 2024

"Att tänka på allt och **sen koppla av hemma är jättesvårt**. Det enda som snurrar i huvudet är "har man gjort rätt", "har man gett rätt läkemedel" och det är ju sånt, och sen drömmer om såna saker."

Epstein et al, 2020

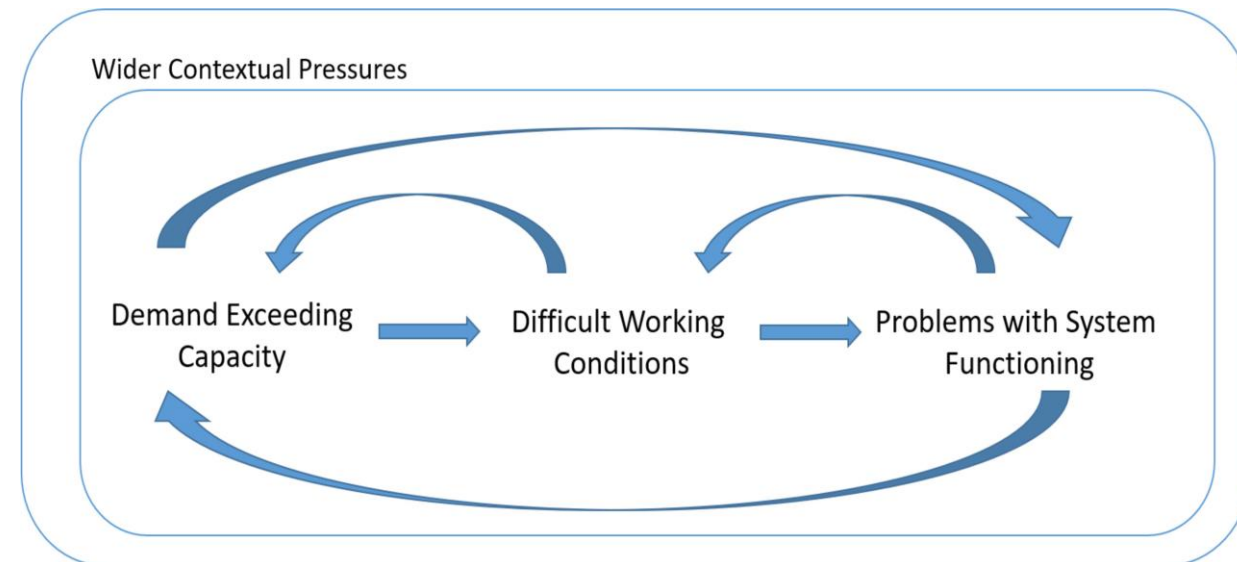
"när man räknar mediciner eller håller på med medicinska tekniker [...] när man väl måste fokusera mer. Det känner jag, det brister. **Då kan jag inte fokusera** lika mycket och så ska jag blanda ihop ett läkemedel. Och det är ju liksom viktigt att man inte gör fel. [...] **Jag kan ju ta någons liv för att jag inte blandar rätt**"

Epstein et al, 2020

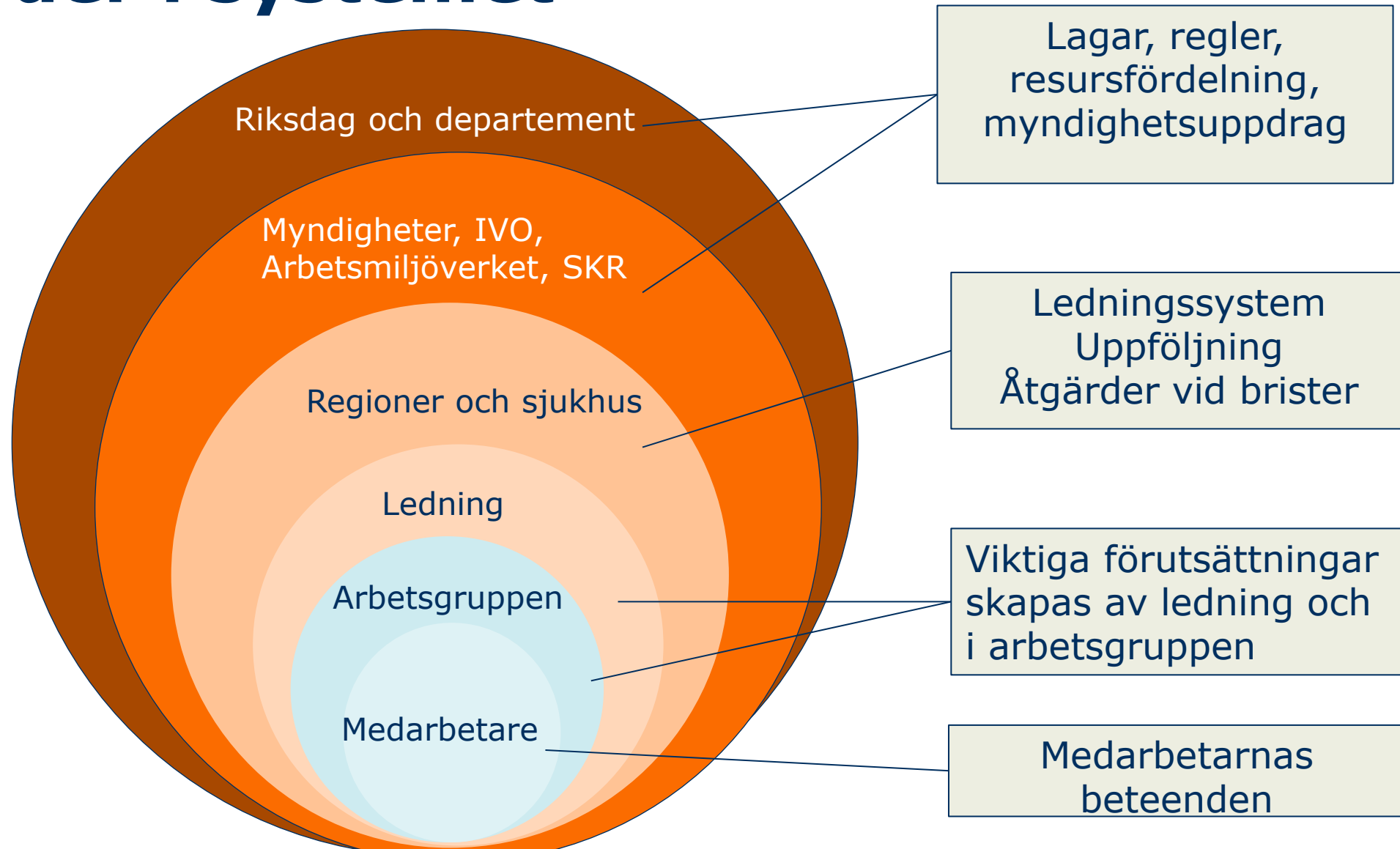
Patientsäkerheten en del av arbetsmiljön

- Vad händer med personalen när organisationen inte kan skapa förutsättningar för säker vård?
 - Stress och Etisk stress
 - "Second Victim"
- När vårdsystemet pressas påverkas ofta arbetsmiljön

Page et al, 2023

Förutsättningar skapas på olika nivåer i systemet

Olika faktorer interagerar

Pixabay: sasint

Undesirable

Human Performance

Desirable

ENVIRONMENT

- **Organization**

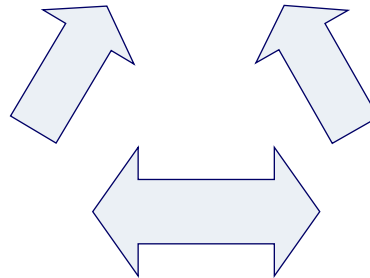
e.g. Management System, Organizational Culture etc

- **Work Group**

e.g. leadership, teamwork, role set, social support, psychological safety etc

- **Work Place**

e.g. instrumentation, procedures, physical environment etc

INDIVIDUAL

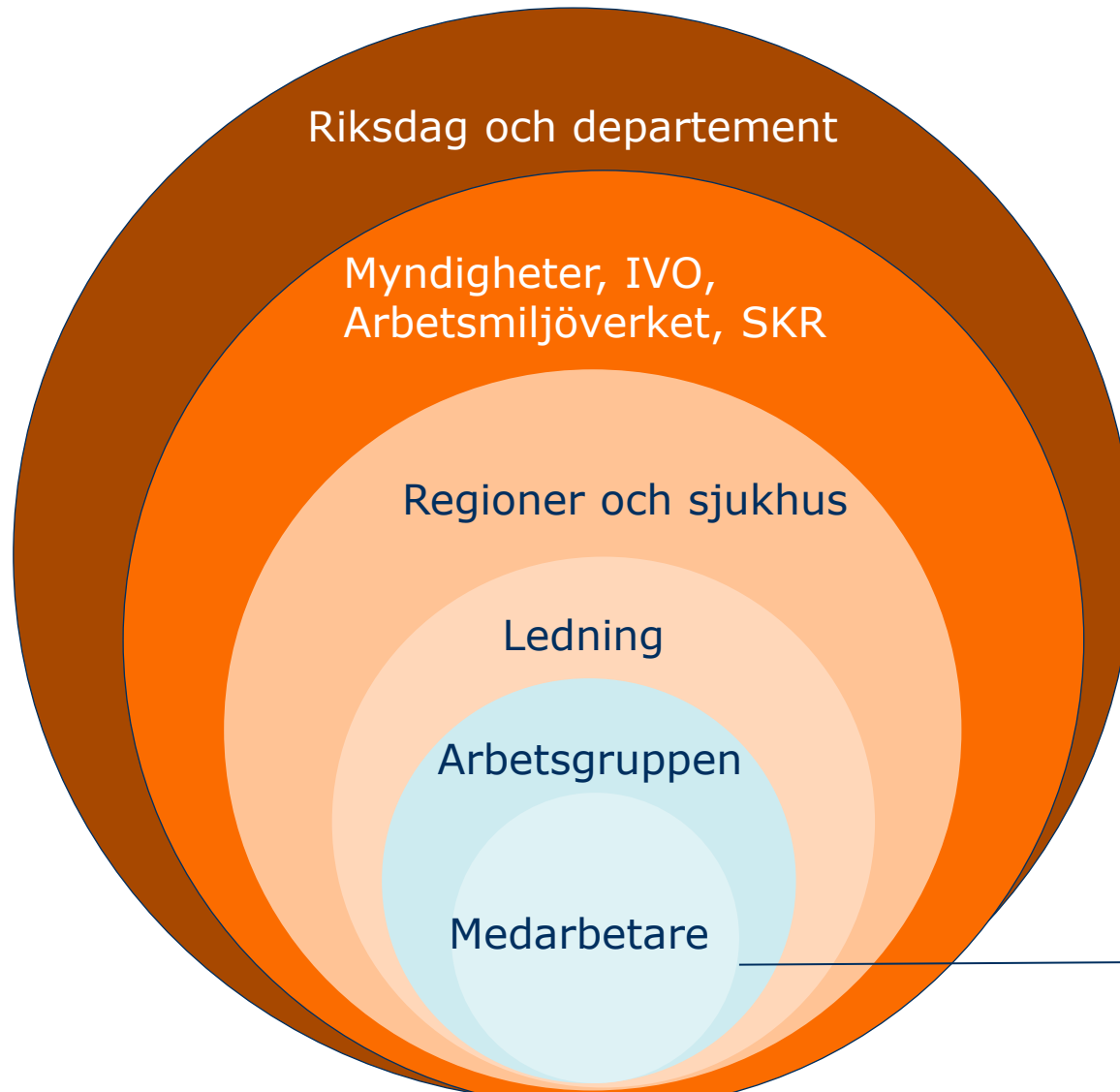
- **Competence**

- recruitment, education, training
- work characteristics

- **"Human Characteristics"**

- General
e.g. motivation, cognitive functions
biological rhythms
- Specific
e.g. "personality"

Exempel utifrån arbetsmiljö, arbetstider och återhämtning

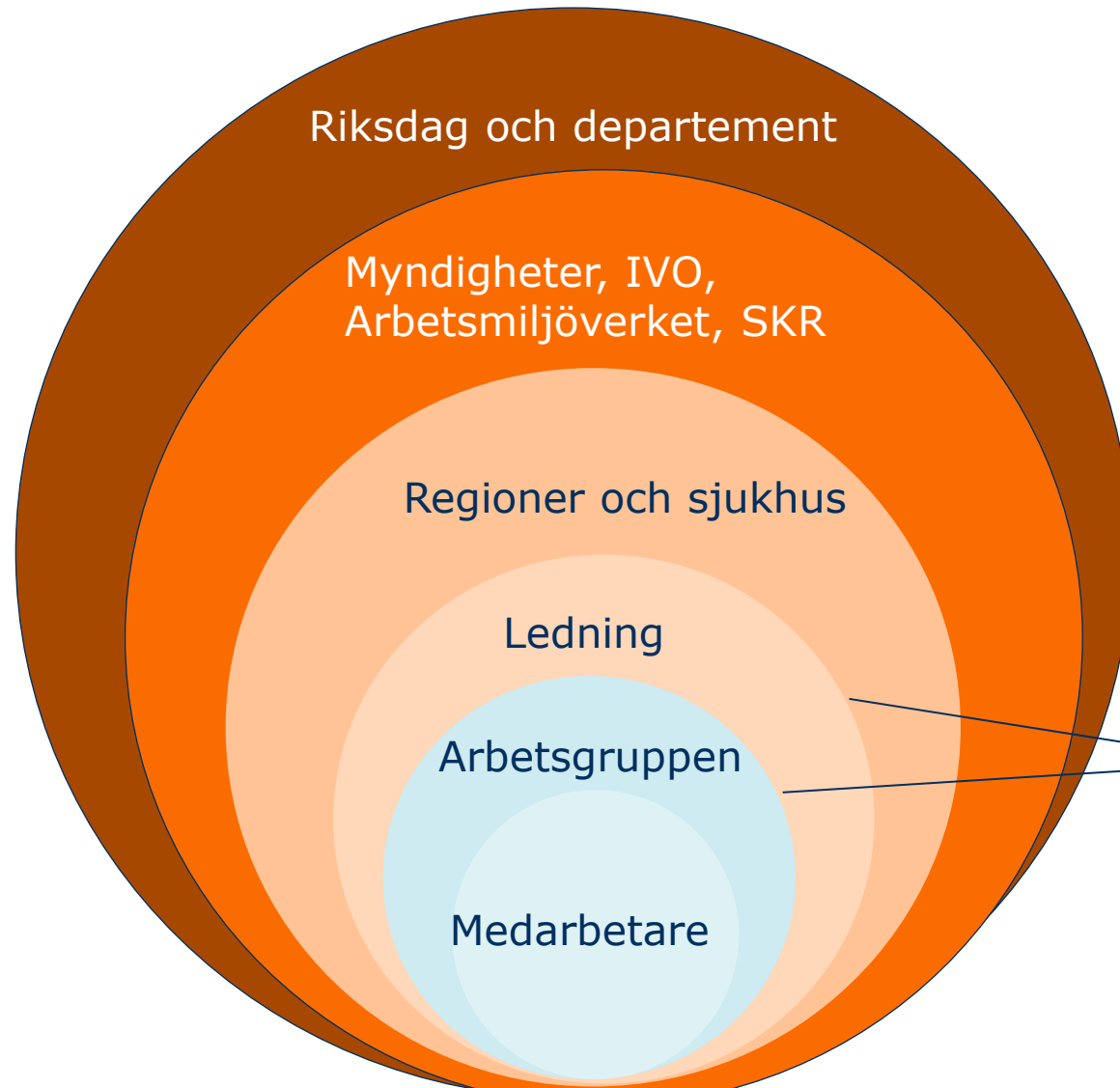
- Återhämningsprogrammet Bädde för Kvalitet
 - Fokus på beteendeförändring
 - Positiva effekter på kognition, upplevd säkerhet, sömn, trötthet och somatiska symptom

Dahlgren et al, 2022

Hur kan vi stärka
medarbetares
återhämtning?

Exempel utifrån arbetsmiljö, arbetstider och återhämtning

- Arbetsbelastning och möjlighet till återhämtning under arbetet
- Sociala normer
- Arbetsprocesser
- Krävande scheman
- Övertid och ändringar i schemat

Epstein et al, 2026

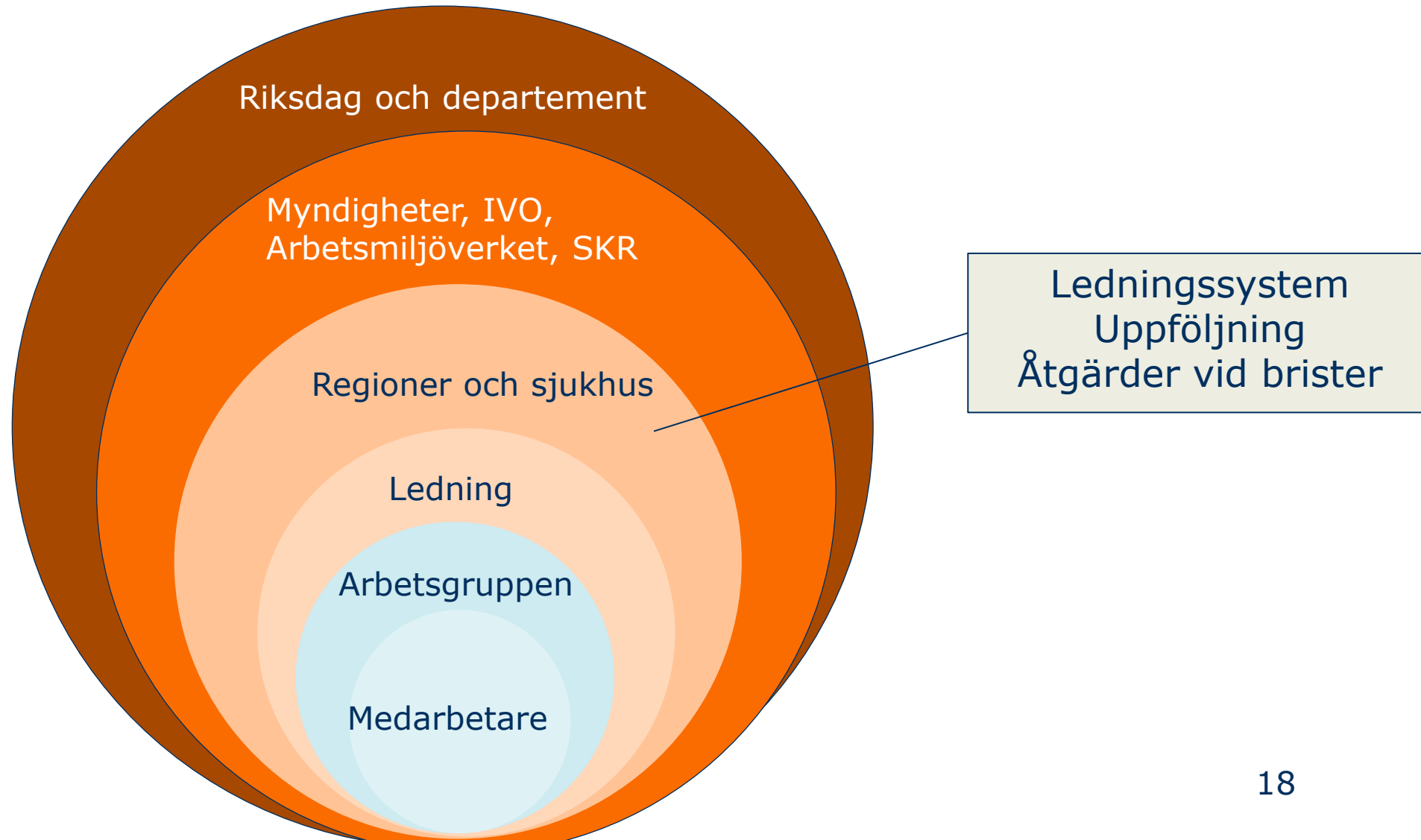
Viktiga förutsättningar skapas av ledning och i arbetsgruppen

Exempel på hur olika faktorer interagerar

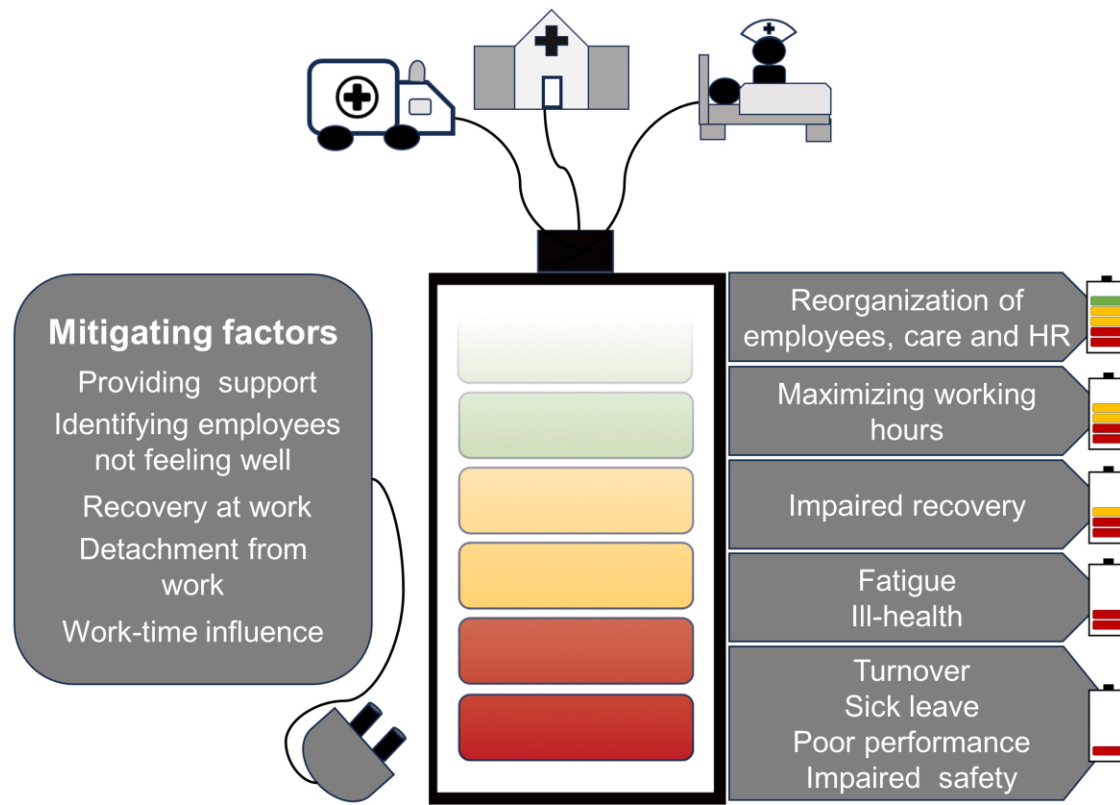
Både arbetsmiljö och säkerhet skapas i samspelet mellan Människa, Teknik och Organisation (MTO)

Exempel utifrån arbetsmiljö, arbetstider och återhämtning

HR beskrev en organisatorisk återhämtningsparadox under pandemin

Lite eller ingen uppföljning av arbetstid på organisationsnivå

Första linjens chefer hade ansvar för arbetstiderna

Integrerad ledning och styrning

- Mycket ansvars läggs på första linjens chefer samtidigt som de ofta saknar förutsättningar
- Ofta ett glapp mellan operativ och strategisk nivå
- Både arbetsmiljö och patientsäkerhet skapar förutsättningar för produktion
 - Vårdskadorna kostar 8 miljarder kronor och 585000 extra vårddyggn
 - Kostnader för sjukskrivningar, rekryteringar och inskolning av personal
- Hur kan man integrera arbetsmiljö, säkerhet och produktion i ledningssystemen?
 - Kan vi lära oss något från andra högriskindustrier?

Utmaning vid styrning

- Central vs lokal styrning
 - Vad ska styras centralt?
 - Vad ska utvecklas lokalt?
- "Work as imagined" vs "work as done"
- Viktigt att följa upp!

We present a lot of ideas. They get stuck somewhere. I wonder how many adverse events we have noted down over the past three years. But is there ever any change? In the end, you become resigned and stop reporting things.

Några lärdomar och identifierade behov

- Utmaningar uppstår när ledning av produktion, patientsäkerhet och arbetsmiljöarbetet inte integreras
 - Behov av integrering på flera nivåer i vårdsystemet och integrerat ledningssystem
 - Behov av integrerat arbetssätt för att lösa problem (tvärprofessionella team)
- Behov av kompetenshöjning på individ och organisationsnivå
- Grundbemanning viktig förutsättning
- Bristande tekniska stöd är ett problem
- Behov av samordning och stöd på nationell nivå
- Behov av beredskap för arbetsprocesser vid "normal" läge och kris

Avslutande reflektioner

- Hur skulle man kunna verka för att integrera arbetsmiljö, patientsäkerhet och produktion?
- Vad kan göras på olika nivåer i systemet?
(medarbetare, arbetsgrupp, ledare, ledningssystem, arbetsmarknadens parter, regionledning, myndigheter, regering)

Panel

John Ahlberk, generaldirektör, Inspektionen för vård och omsorg

Lars Almroth, direktör hälso- och sjukvård, Socialstyrelsen

Veronica Arthurson, hälso- och sjukvårdsdirektör, Region Norrbotten

Camilla Broo, kommundirektör, Huddinge kommun

Anna Dahlgren, lektor och docent i psykologi vid Stockholms universitet och KI

Björn Eriksson, generaldirektör, Socialstyrelsen

Lars Lööw, generaldirektör, Arbetsmiljöverket

Information

Charlotta George och Helena Walfridsson

Dagens program

09.00 – 10.30	Inledning Ledarskapets och arbetsmiljöns betydelse för en säker vård
10.30 – 11.00	Kaffe och frukt med postervandring och möjlighet att besöka våra utställare
11.00 – 11.45	Parallella seminarier – omgång 1
11.45 – 12.45	Lunch med postervandring och möjlighet att besöka våra utställare
12.45 – 13.45	Beredskap i vardagen – säker vård när systemet är under press
13.45 – 14.00	Förflyttning till parallella seminarium
14.00 – 14.45	Parallella seminarier – omgång 2
14.45 – 15.15	Kaffe och kaka med postervandring och möjlighet att besöka våra utställare
15.15 – 16.15	Inspirationsföreläsning: Att vända motgång till framgång Reflektion och avslutning

Parallella seminarium

- Lokal: Riddarsalen** Journalbaserad kvalitetsuppföljning i kommunal hälso- och sjukvård
- Lokal: Arkaden** Sammanhållet arbetssätt stärker kvalitet och patientsäkerhet i kommunal hälso- och sjukvård
- Lokal: Fogelström** Förbättrade förutsättningar för chefer genom silobrytande samarbete
- Lokal: Milles** Kortare väntetider och ökad patientsäkerhet genom förändrade arbetssätt
- a) Triagerande självbesöksmottagning
 - b) Mål, struktur och lärande på akutmottagningen
- Lokal: Poseidon** Säker vård för alla med kroniska sjukdomar
- a) Interprofessionell vård vid kroniska sjukdomar – erfarenheter från specialistvården för patienter med levercirros
 - b) Patientsäkerhet i vardagen – att minska risker genom uppsökande beroendevård
- Lokal: Mässhallen** Lärande och kompetensutveckling för säkrare vård
- a) Lekfullt allvar i vården – Escape room och Horror room som verktyg för säkrare omvårdnad
 - b) Vårdgenvägen – gemensam kunskap i en digital vård

Dagens program

09.00 – 10.30	Inledning Ledarskapets och arbetsmiljöns betydelse för en säker vård
10.30 – 11.00	Kaffe och frukt med postervandring och möjlighet att besöka våra utställare
11.00 – 11.45	Parallella seminarier – omgång 1
11.45 – 12.45	Lunch med postervandring och möjlighet att besöka våra utställare
12.45 – 13.45	Beredskap i vardagen – säker vård när systemet är under press
13.45 – 14.00	Förflyttning till parallella seminarium
14.00 – 14.45	Parallella seminarier – omgång 2
14.45 – 15.15	Kaffe och kaka med postervandring och möjlighet att besöka våra utställare
15.15 – 16.15	Inspirationsföreläsning: Att vända motgång till framgång Reflektion och avslutning